Dok 36

GOVERNMENT OF MALTA
OFFICE OF THE DEPUTY PRIME MINISTER
MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS
AND TOURISM
DIRECTORATE FOR CONSULAR SERVICES AND MALTESE LIVING ABROAD

MALTESE LIVING ABROAD

Rapport Annwali tal- Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta minn Jannar sa Diċembru 2024

Introduzzjoni

Il-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta huwa mwaqqaf skont l-Artiklu 3 tal-Att XX tal-2011. Il-15-il membru ta' dan il-Kunsill huma maħtura mill-Onor Prim Ministru, b'5 minnhom wara konsultazzjoni mal-Onor. Kap tal-Oppożizzjoni. Il-President tal-Kunsill huwa ex-officio, l-Onor. Ministru għall-Affarijiet Barranin. Il-membri huma maħtura għal tliet snin, bil-possibbiltà li l-ħatra tagħhom tiġi mġedda għal tliet snin oħra.

Dan ir-rapport ikopri x-xogħol li twettaq mill-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta ("il-Kunsill") minn Jannar sa Diċembru 2024.

Matul din is-sena numru ta' membri tal-Kunsill temmew it-tieni terminu tagħhom bħala membri tal-Kunsill u għalhekk sar il-proċess biex posthom jittieħed minn membri ġodda. Kien hemm ukoll membru li temmet l-ewwel terminu tagħha u ġiet maħtura għat-tieni terminu.

Hekk il-Kunsill għas-sena 2024 kien iffurmat kif ġej:

Iċ-Chairperson tal-Kunsill
L-Onor. Dr Ian Borg, Deputat Prim Ministru u Ministru għall-Affarijiet Barranin u t-Turiżmu

Membri tal-Kunsill

Is-Sur Brandon Azzopardi	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Id-Dott. Antonella Berry-Brincat	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Is-S.ra Edwidge Borg	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Is-Sur Emmanuel Camilleri	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Is-S.ra Claudia Caruana	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Id-Dott. Loredana Gatt	
Is-Sur Luke Incorvaja	
Is-Sur Nadim Kanawati	*(sas-7 ta' April 2024)*
Is-S.ra Alexandra Micallef	
Is-S.ra Alison Micallef	
Is-Sur Denis Muniglia	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Is- Is-Sa Mona Nicholas	*(sas-26 ta' Novembru 2024 - riżenja)*
Is-S.ra Marie-Louise Previtera	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Is-Sur Mario M Sammut	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Is-S.ra Susan Schembri	*(sal-21 ta' Settembru 2024)*
Is-Sa Judith Renata Buhagiar	*(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Is-Sa Amie Rose Cardona	*(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Is-Sa Miriam Friggieri	*(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Id-Dott. Antoine Mangion	*(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Is-Sa Sarah Meli	*(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Id-Dott. Edgar Brincat	*(mit-22 ta' Settembru 2024)*

1B

18, Zachary Street, Valletta, Malta
T +356 2204 0000 E foreignaffairs@gov.mt

foreign.gov.mt

Il-Comm. Major James Norbert Casha *(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Is-Sa Giselle Sherri-Migliore *(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Is-Sur Antoine Scicluna *(mit-22 ta' Settembru 2024)*
Il-Prof. Sandro Galea *(mit-22 ta' Settembru 2024)*

Segretarju tal-Kunsill: Is-Sur Joseph A Xerri.

1. Laqgħat

L-Artiklu 6 paragrafu 4 tal-Att XX tal-2011 jitlob li tal-inqas darba fis-sena għandha tiġi msejħa laqgħa tal-Kunsill li ssir f'Malta.

Il-laqgħa annwali saret bejn l-Erbgħa 30 ta' Ottubru u l-Ħamis 31 ta' Ottubru 2024, taħt it-tmexxija tal-Onor. Dr Ian Borg, Deputat Prim Ministru u Ministru għall-Affarijiet Barranin u t-Turiżmu fil-kapaċità tiegħu ta' Chairperson tal-Kunsill. Għaliha attendew il-maġġoranza tal-membri, li kienu ġejjin mill-Awstralja, il-Kanada, l-Istati Uniti, ir-Renju Unit, u l-Unjoni Ewropea.

Għal din il-laqgħa ġew mistiedna biex jieħdu sehem fid-diskussjonijiet u jagħtu tagħrif dwar it-temi li jikkonċernawhom dawn il-kelliema:

Id-Dott. Margot Bajada – Legal Unit, Uffiċċju tad-Deputat Prim Ministru u Ministeru għall-Affarijiet Barranin u Turiżmu
Id-Dott. Antoinette Cutajar – Desk tal- Maltin li jgħixu Barra, Uffiċċju tad-Deputat Prim Ministru u Ministeru għall-Affarijiet Barranin u Turiżmu
Is-Sa Ramona Saliba Scerri – Direttur (Politika u Strateġija), Xjenza Malta
Is-Sur Kyle Galea – Eżekuttiv (Politika u Strateġija), Xjenza Malta
Is-Sa Tania Brown – Kap tal- Politika u Strateġija, Identità
Is-Sur Frank Zammit u s-Sur Geoffrey Ghigo – Rappreżentanti tal- Bank of Valletta
Id-Dott. Jessica Rita Galea – Kap, Unità taċ-ċittadinanza , Komunità Malta
Id-Dott. Maris Camilleri – Kap Eżekuttiv, Ċentru tal-Ilsien Malti
Id-Dott. Charles Daniel Saliba – Lettur, Malta College of Arts, Science & Technology (MCAST)
Id-Dott. Romina Delia – Eżekuttiv (Internazzjonalizzazzjoni), Kunsill Malti Għall-Arti
Is-Sa Maria Borg – Uffiċjal fi skala 7, Uffiċċju tas-Segretarju Permanenti, Uffiċċju tad-Deputat Prim Ministru u Ministeru għall-Affarijiet Barranin u Turiżmu

2. Diskussjonijiet u Deċiżjonijiet

L-Aġenda tal-Laqgħa Annwali kienet tkopri diversi temi fosthom: Roadmap lejn l-adozzjoni ta' strateġija għall-Kunsill għall-Maltin li jgħixu barra; ir-reġistrazzjoni volontarja tad-dijaspora Maltija permezz tal-użu tal-Formoli D, O u V; il-proposta ta' Konsulat Ġenerali f'San Francisco; il-proċess tal-ħruġ tal-liċenzji tas-sewqan għall-Maltin li jgħixu barra minn Malta; inizjattivi u kollaborazzjonijiet ma' Xjenza Malta, iċ-Ċentru tal-Ilsien Malti u l-Kunsill Malti Għall-Arti; tiġdid tal-passaporti Maltin għal dawk li jgħixu barra minn Malta; servizzi bankarji tal-Bank of Valletta għall-Maltin li jgħixu barra minn Malta; il-viżjoni tal-membri tal-Kunsill għall-futur;

il-proċess ta' ċittadinanza Maltija għal individwi mwielda barra minn Malta minn ċittadini Maltin; corporate branding; u linji gwida għat-twaqqif mill-ġdid u funzjonament tal-Kunsilli Reġjonali u l-emendi fl-Att XX tal-2011.

2.1 Roadmap lejn l-adozzjoni ta' strateġija għall-Kunsill għall-Maltin li jgħixu barra

Żewġ membri tal-Kunsill ippreżentaw roadmap strateġika li tiggwida lill-membri tal-Kunsill dwar kif huma se jikkollaboraw matul is-snin li ġejjin, bl-għan li trawwem komunikazzjoni u kooperazzjoni aħjar bejn ir-reġjuni u l-komunitajiet. Il-Kunsill approva li jimxi ma' din ir-roadmap. Sadanittant, il-Kunsill iddeċieda wkoll li l-membri, wara l-Laqgħa Annwali, ikollhom laqgħat virtwali sabiex jiddiskuti dati ta' skadenzi, rwoli tal-membri tal-Kunsill, kif ukoll gruppi ta' ħidma li ser jaħdmu fuq il-proposti mniżżla fir-Roadmap.

2.2 Ir-reġistrazzjoni volontarja tad-dijaspora Maltija permezz tal-użu tal-Formoli D, O u V

Il-Kunsill stieden lid-Dott. Antoinette Cutajar, li tieħu ħsieb id-Desk tal-Maltin li jgħixu Barra, sabiex tispjega dwar kif jaħdmu l-Formoli D, O, u V għall-Maltin li jgħixu barra minn Malta, u l-għanijiet tagħhom. Il-membri tal-Kunsill qablu li jippromwovu dawn il-formoli fi ħdan il-komunitajiet rispettivi tagħhom. Ġiet ikkjarifikata wkoll is-sistema tal-ipproċessar ta' applikazzjonijiet tal-Formola O.

2.3 Il-proposta ta' Konsulat Ġenerali f'San Francisco

Membru mir-reġjun tal-Istati Uniti ressqet il-proposta dwar il-possibbiltà li jitwaqqaf Konsulat Ġenerali f'San Francisco. Id-Direttur, S.ra Chirelle Ellul Sciberras, infurmat lill-Kunsill li din hija deċiżjoni li trid tittieħed fuq livell politiku.

Sadanittant biex f'dan l-Istat id-dijaspora Maltija tkun moqdija aħjar f'materji li għandhom x'jaqsmu maċ-ċittadinanza u l-passaporti, hemm pjanijiet sabiex jiżdiedu ż-żjarat tal-Consul-on-the-Move immirati lejn il-Kosta tal-Punent tal-Amerika, biex dawn jindirizzaw aħjar il-bżonnijiet tad-dijaspora Maltija fir-reġjun.

2.4 Il-proċess tal-ħruġ tal-liċenzji tas-sewqan għall-Maltin li jgħixu barra

Membri mir-reġjun tal-Kanada qajmu l-kwistjoni dwar il-possibilità li l-Maltin li jgħixu fi-Kanada u li jkunu kisbu l-liċenzja tas-sewqan f'Malta jingħataw ċertifikat ta' awtentiċità għax dan jgħin biex dawn il-Maltin ikunu jistgħu jiksbu l-liċenzja tas-sewqan fil-Kanada b'inqas spejjeż u żmien.

Transport Malta ġew ikkonsultati dwar din il-proposta. Dawn wieġbu li d-Driver & Vehicle Licensing Unit diġà toħroġ konfermi tal-liċenzja tas-sewqan b'talba għal pajjiżi li mhumiex fl-UE jew dawk li m'għandhomx aċċess għal RESPER, sabiex tissostanzja d-dokument tas-sewqan. L-entità (Transport Malta) indikat wkoll li lesta tiddiskuti mal-awtoritajiet Kanadiżi dwar l-istabbiliment ta' proċedura li tista' tissodisfa bl-aħjar mod ir-rekwiżiti tal-Kanada.

1B

2.5 Inizjattivi u kollaborazzjonijiet ma' Xjenza Malta, iċ-Ċentru tal-Ilsien Malti u Kunsill Malti Għall-Arti

Rappreżentanti minn Xjenza Malta, iċ-Ċentru għall-Ilsien Malti u l-Kunsill Malti Għall-Arti indirizzaw il-laqgħa.

Ir-rappreżentanta ta' Xjenza Malta sostniet li l-Pjan Strateġiku Nazzjonali għar-riċerka u l-innovazzjoni jagħmel enfasi fuq l-approċċ strateġiku għall-internazzjonalizzazzjoni. Għan ewlieni ta' Xjenza Malta huwa li tiżviluppa u tgħaqqad il-komunità tar-riċerkaturi Maltin madwar id-dinja. Bħalissa hemm 57 riċerkatur tad-dijaspora reġistrati iżda hemm ħtieġa li jkun hemm aktar. Għalhekk appellat biex il-membri tas-CMLA jgħinu biex aktar riċerkaturi jieħdu sehem f'dan il-proġett.

Għalkemm il-fondi li huma allokati lil Xjenza Malta jagħtu prijorità lir-riċerka f'dak li jseħħ f'Malta – madankollu, permezz ta' skema u b'kollaborazzjoni ma' *Horizon Europe*, riċerkaturi Maltin li jgħixu barra minn Malta għandhom il-possibbiltà li japplikaw biex jagħmlu riċerka f'Malta u jirċievu fondi.

Ir-rappreżentanta taċ-Ċentru tal-Ilsien Malti, qalet li l-iskop taċ-Ċentru hu li tissaħħaħ il-lingwa Maltija fost il-Maltin u l-Maltin li jgħixu barra minn Malta, kif ukoll l-għarfien tal-ilsien Malti fost il-barranin.

Ġie mistoqsi x'kien sar mill-proġett ta' twaqqif ta' pjattaforma għat-tagħlim tal-ilsien Malti li kien qed iħejji l-Ministeru għall-Edukazzjoni bl-għajnuna tal-Unjoni Ewropea, li jista' jkun ta'għajnuna anke għat-tfal ta' Maltin li jgħixu barra minn Malta.

Il-Kunsill ippropona li l-Ministeru għall-Affarijiet Barranin jidħol f'taħditiet mal-Ministeru għall-Edukazzjoni sabiex jikkunsidraw il-possibbiltà li gruppi żgħażagħ Maltin li jgħixu barra minn Malta jivvjaġġaw lejn Malta għal żjarat kulturali u edukattivi b'enfasi fuq it-tagħlim tal-ilsien Malti, kif ukoll il-possibilità li jkun hemm skont għad-dijaspora fejn ikun hemm korsijiet online bi ħlas.

Waqt il-laqgħa ma' rappreżentanta mill- Kunsill Malti Għall-Arti, ġiet diskussa wkoll il-possibilità ta' għajnuna finanzjarja li tappoġġja inizjattivi li jittieħdu barra l-pajjiż li jippromwovu b'mod pożittiv il-konnettività Maltija u t-tkabbir tal-komunità f'dawn il-pajjiżi, filwaqt li javvanzaw opportunitajiet biex jerġgħu jinvestu lura f'Malta permezz tat-turiżmu, investiment finanzjarju, riżorsi, u materjali oħra.

Ir-rappreżentanta tal-Kunsill Malti Għall-Arti wegħdet li ser tressaq dawn il-proposti quddiem l-Kunsill Malti Għall-Arti biex jiġu kkunsidrati.

2.6 Tiġdid tal-passaporti Maltin barra minn Malta

Il-Kunsill stieden lis-Sra Tania Brown, l-Kap tal- Politika u Strateġija fi ħdan Identità, sabiex issir diskussjoni dwar il-ħtieġa ta' proċess aktar simplifikat u li ma jiħux daqshekk żmien għat-tiġdid tal-passaporti Maltin barra minn Malta.

13

Saru suġġerimenti għal sistema online u formoli simplifikati, sabiex jassistu ċittadini Maltin li jgħixu barra mill-pajjiż. Il-Kunsill talab li jkun hemm informazzjoni disponibbli għall-pubbliku biex titħaffef il-ħidma tal-Ambaxxati u l-Konsulati f'dawn il-kwistjonijiet. Ippropona wkoll li jkun hemm formola ta' applikazzjoni għall-applikanti prospettivi fejn jipprovdu d-dettalji tagħhom, u sistema online li tipprovdilhom ir-rekwiżiti li jeħtieġu biex jinħareġ jew jiġġedded passaport. Dwar tiġdid ta' passaporti, ġie propost ukoll li jkun hemm iżjed kollaborazzjoni bejn id-dipartimenti f'Malta sabiex, fejn dokumenti ngħataw diġà lil xi wieħed minn dawn id-Dipartimenti u ċ-ċittadinanza tkun diġà kkonfermata, ma jerġax ikun hemm il-bżonn li l-istess verifiki jerġgħu jintalbu, u b'hekk jitħaffef il-proċess.

Sra Brown ikkonfermat li l-aġenzija Identità hija konxja minn din is-sitwazzjoni u li qed taħdem ma' Komunità Malta. Talbet li każijiet speċifiċi jintbagħtu lill-Identità biex tara jekk hemmx xi raġun komuni għaliex dan il-proċess ta' tiġdid tal-passaporti jibqa' tant diffiċli. Is-Sra Brown qalet li ħadet nota ta' dan u ser tara x'jista' jsir min-naħa tal-entità Identità.

2.7 Servizzi bankarji tal-Bank of Valletta għall-Maltin li jgħixu barra

Din il-kwistjoni tqajmet kemm-il darba, minn meta il-Bank of Valletta għalaq l-uffiċċji tiegħu li kellu fl-Awstralja, il-Kanada u l-Istati Uniti u sussegwentament l-għeluq tal-kontijiet bankarji ta' dawk il-klijenti li kellhom il-kontijiet permezz ta' dawn l-uffiċċji.

Ħafna klijenti Awstraljani li ġew affettwati mill-għeluq tal-kontijiet għadhom qed jesperjenzaw diffikultà biex jiksbu r-ritorn tal-fondi tagħhom. Sar ilment ukoll dwar l-ispejjeż involuti biex dokumentazzjoni meħtieġa mill-BOV tiġi vvalidata permezz ta' nutar. Ġie ssuġġerit li l-validazzjoni ta' dawn id-dokumenti jsir minn Imħallef tal-Paċi Awstralja (Justice of Peace) minflok nutar u b'hekk jiġu frankati l-ispejjeż.

Is-Sur Frank Zammit u s-Sur Geoffrey Ghigo, rappreżentanti tal-Bank of Valletta, li kienu mistiedna sabiex jitkellmu mal-Kunsill dwar il-proċeduri dwar dan, infurmaw lill-Kunsill li l-BOV kien konxju minn dawn il-problemi u għalhekk kien iddedika indirizz elettroniku (email address) speċifiku għall-klijenti ta' kull wieħed minn dawn il-pajjiżi affettwati – l-Awstralja, l-Istati Uniti u l-Kanada – sabiex il-klijenti jkunu jistgħu jressqu xi diffikultajiet bankarji li jkollhom mal-BOV. Sar qbil ukoll bejn ir-rappreżentanti tal-BOV u l-Kunsill li d-dokumenti mitluba mill-bank ikunu jistgħu jiġu validati minn Imħallef tal-Paċi, u mhux neċessarjament minn nutar biss.

2.8 Il-viżjoni tal-membri tal-Kunsill għall-futur

Il-membri ddiskutew l-erba' mistoqsijiet imqiegħda lilhom f'din it-tema;

- X'inhi l-viżjoni għas-CMLA?
- Kif qed nippjanaw li nwettqu din il-viżjoni?
- Kemm-il darba għandu jiltaqa' l-Kunsill?
- Il-kontribut tiegħek fis-CMLA kif se jsaħħaħ l-interessi tad-Dijaspora Maltija?

Mid-diskussjoni rriżulta li l-viżjoni ċentrali tas-CMLA tinkludi l-promozzjoni tal-lingwa Maltija, it-twaqqif ta' struttura organizzattiva, u l-kapaċità li sservi bħala ċentru li jgħaqqad il-komunitajiet tad-dijaspori Maltin. Is-CMLA għandha tkun rappreżentazzjoni għall-Maltin li

jgħixu barra minn Malta biex tgħinhom jgħaqqdu assoċjazzjonijiet u gruppi tad-dijaspora għal tixrid aħjar tal-informazzjoni. Barra minn hekk, is-CMLA għandha tkun kapaċi sservi bħala medjatur u faċilitatur bejn id-dijaspora Maltija li tgħix barra u l-istituzzjonijiet tal-Gvern.

Saret enfasi fuq il-ħtieġa li l-membri jaħdmu flimkien u li jistrieħu fuq xulxin għall-ideat u t-twettiq tal-pjanijiet. Biex dan ikun possibbli hija meħtieġa pjattaforma ta' komunikazzjoni affidabbli.

Il-membri insistew dwar l-importanza li jkun hemm aktar kollaborazzjoni bejn il-membri tas-CMLA, l-Ambaxxati u l-Konsulati kif ukoll sistema ta' kommunikazzjoni mad-dijaspora anke fi bliet/reġjuni aktar remoti. Sar qbil li l-membri tal-Kunsill għandhom rwol importanti f'din is-sistema u biex dawn jaqdu dan ir-rwol għandhom jitwaqqfu gruppi minn fost il-membri b'għanjiet speċifiċi.

2.9 Il-proċess ta' ċittadinanza Maltija għal individwi mwielda minn ċittadini Maltin

Membri tal-Kunsill sostnew li l-proċess tad-dokumentazzjoni biex tinkiseb iċ-Ċittadinanza Maltija għandu jiġi simplifikat.

Ladarba ċ-ċittadinanza tiġi konfermata, il-konjugi u t-tfal kollha għandhom jingħataw iċ-ċittadinanza wkoll. Issuġġerew ukoll li ċ-ċittadinanza tiġi ċċelebrata – permezz ta' ittra jew preżentazzjoni ta' ċertifikat li l-applikanti saru uffiċjalment ċittadini, kif ukoll pakkett li jiddeskrivi l-benefiċċji li dan jinvolvi, b'karta tal-identità Maltija wkoll.

Dott. Jessica Rita Galea, Kap, Unità taċ-ċittadinanza fi ħdan Komunità Malta, spjegat li ċertu dokumentazzjoni ma tistax tiġi mwarrba. Biss biex jiġi ċċarat il-kontenut tad-dokumentazzjoni, issa żdiedet aktar informazzjoni fosthom li l-ittra li tinħareġ dwar iċ-ċittadinanza tinżamm f'każ li dak li jkun ikun irid japplika għal passaport jew karta tal-identità fil-każ ta' residenti.

Dwar il-preżentazzjoni taċ-ċertifikat taċ-ċittadinanza, il-Kunsill ġie infurmat li dan diġà beda jsir fl-Awstralja, l-Istati Uniti u l-Kanada.

2.10 Corporate branding

Il-Kunsill tkellem mas-Sra Maria Borg, uffiċjal li tieħu ħsieb kwistjonijiet relatati ma' corporate branding fi ħdan l-uffiċju tad-Deputat Prim Ministru u l-Ministeru għall-Affarijiet Barranin u t-Turiżmu, li qalet li, is-CMLA diġà għandha l-logo tagħha.

Dwar il-possibbiltà li l-Kunsill jagħmel użu minn pjattaformi tal-midja soċjali b'mod uffiċjali, is-Sa Borg qalet li din il-materja għandha tiġi diskussa fit-tul aktar 'il quddiem, hekk kif diġà hemm website għal dan l-iskop (https://malteselivingabroad.gov.mt/).

Sadanittant, sabiex id-dijaspora tkun tista' tikkuntattja lill-membri tal-Kunsill, ġie deċiż li, wara li jittieħed parir mis-sezzjoni legali tal-Ministeru, tingħata l-għażla lill-membri tal-

18

Kunsill dwar jekk iridux l-email uffiċjali tagħhom (tal-Gvern) jitpoġġa taħt il-bijografija ta' kull membru, li ser tiġi ppubblikata fil-website indikat hawn fuq.

2.11 Linji gwida għat-twaqqif mill-ġdid u funzjonament tal-Kunsilli Reġjonali

Il-Kunsill iddeċieda li wara li l-perjodu ta' prova temm b'suċċess, issa l-Kunsilli Reġjonali jistgħu jibdew jiġu stabbiliti fil-pajjiżi u l-istati kollha fejn hemm membri tal-Kunsill, skont l-iskeda tal-Att XX tal-2011. Il-Kunsill qabel ukoll li għandhom isiru emendi fil-Linji Gwida tal-Kunsilli Reġjonali li jikkonfermaw il-fatt li:

- Il-membri tal-CMLA maħtura permezz tal-Art 5.1 (b) tal-Att XX tal-2011 ikunu ex-officio membri tal-Kunsill Reġjonali ta' fejn ikollhom ir-residenza tagħhom;
- Li l-membri kollha tas-CMLA għandhom dritt li jinnominaw persuni għall-ħatra ta' membri tal-pajjiż, stat jew reġjun fejn joqgħodu; u
- Li l-Kunsilli Reġjonali jkunu magħmula minn 3 sa 7 membri flimkien mal-membru/membri tal-Kunsill li jgħix fil-pajjiż, stat jew reġjun involut.

3. Ir-reviżjoni tal-Att XX tal-2011

Fir-rigward tar-reviżjoni tal-Att XX tal-2011, din waslet fl-aħħar fażijiet biex tiġi implimentata. L-abbozz jinkludi numru ta' bidliet li jikkonċernaw l-formazzjoni tal-Kunsill, in-numru ta' membri fuq il-Kunsill, ix-xogħol tal-Kunsilli Reġjonali u l-irwoli tal-membri tal-Kunsill. L-Att emendat għandu jirrifletti r-realtajiet tad-dijaspora Maltija kif inhi illum il-ġurnata. Hekk kif numru ta' membri bdew l-ewwel terminu tagħhom din is-sena, ingħatat spjegazzjoni fil-fond waqt il-Laqgħa Annwali tal-Kunsill mid-Dott. Margot Bajada dwar l-emendi li se jsiru fl-Att XX tal-2011.

4. Ix-Xogħol tad-Direttorat għas-Servizzi Konsulari u Maltin Jgħixu Barra

4.1 Il-Proġett tal-Libreriji Maltin Barra minn Malta

Fi sforz sabiex jiġi promoss l-ilsien Malti u l-litteriżmu barra minn xtutna, id-Direttorat għas-Servizzi Konsulari u Maltin Jgħixu Barra, f'kollaborazzjoni maċ-Ċentru tal-Ilsien Malti, nieda inizjattiva fejn se jiġu mqassma numru ta' kotba miktuba bil-lingwa Maltija u kotba bl-Ingliż dwar Malta f'ambaxxati/konsolati fejn tinstab dijaspora estensiva ta' individwi b'dixxendenza Maltija, bl-għan li jitwaqqfu libreriji bil-lingwa Maltija. Dawn il-pajjiżi huma l-Awstralja, il-Kanada, l-Ingilterra, l-Istati Uniti, l-Italja, u l-Belġju. Il-kotba ġew mogħtija mingħajr ħlas minn numru ta' entitajiet u individwi li wrew interess fil-proġett, u t-total tal-kotba mqassma huwa ta' 858 ktieb. Il-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra ġie mħeġġeġ biex jippromovi dan il-proġett li qed jiġi mwettaq minn dan id-Direttorat mad-dijaspora Maltija fil-pajjiżi li jgħixu fihom u dawk madwar id-dinja kollha biex jkomplu jissaħħu, jiġu ffaċilitati u kkultivati r-rabtiet bejn il-komunitajiet Maltin barranin u Malta, il-lingwa tagħha u kull aspett tal-kultura Maltija.

4.2 Sessjoni ta' informazzjoni konġunta ma' Xjenza Malta

Fl-10 ta' April 2024, saret sessjoni ta' informazzjoni konġunta ma' Xjenza Malta, immirata lejn riċerkaturi reġistrati mad-Direttorat permezz tal-Formola V. Din is-sessjoni segwiet kollaborazzjoni li tnediet fl-aħħar tas-sena 2023 ma' Xjenza Malta, wara ħidma sabiex il-

13

Formola V tespandi biex tinkludi riċerkaturi. Tnediet kampanja li tippromwovi l-formola permezz tal-missjonijiet diplomatiċi, bil-għan li jiġu rreġistrati riċerkaturi Maltin li jgħixu barra minn Malta. Id-data miġbura mid-Direttorat tintuża għall-skambju ta' informazzjoni li jiffaċilita kollaborazzjonijiet potenzjali bejn riċerkaturi u Xjenza Malta. Il-Kunsill ġie mitlub biex jippromovi din l-inizjattiva fil-komunitajiet u lokalitajiet tagħhom

4.3 Iċ-Ċerimonji tal-Għoti taċ-Ċertifikati taċ-Ċittadinanza Maltija

Matul is-sena 2024, tkomplew il-preparamenti għall-organizzazzjoni ta' Ċerimonji tal-Għoti ta' Ċertifikati taċ-Ċittadinanza fl-okkażjoni ta' ċittadini ġodda Maltin li jkunu kisbu ċ-ċittadinanza tagħhom barra minn Malta. Dan il-proġett kien ħareġ minn proposta li saret mill-Kunsilli tal-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta fil-laqgħa virtwali li saret f'Novembru 2021. Dawn iċ-ċerimonji jittellgħu fl-Ambaxxati/Konsulati Maltin barra minn Malta u anke f'postijiet oħra fejn isiru ż-żjarat tal-COTM ('Consul-on-the-Move'), speċifikament f'pajjiżi b'konċentrazzjoni kbira ta' dixxendenti Maltin. Dawn huma l-Awstralja, l-Istati Uniti u l-Kanada. Matul l-2024, iċ-Ċerimonji tal-Għoti ta' Ċertifikati taċ-Ċittadinanza saru fl-Awstralja f'Sydney, f'Melbourne u f'Canberra, u fl-Amerika f'Michigan. Ingħataw ukoll numru ta' kotba, li ġew imqassma mid-Direttorat tas-Servizzi Konsulari u Maltin li Jgħixu Barra, bħala simbolu ta' apprezzament lill-parteċipanti, flimkien maċ-ċertifikati taċ-ċittadinanza.

5. Ħidma tal-Membri tas-CMLA u l-Kumitati Reġjonali

Is-sena 2024 timmarka l-għeluq tat-12-il sena minn meta nħatar l-ewwel Kunsill għall-Maltin li Jgħixu minn Barra.

Kemm il-membri li temmew il-ħatra tagħhom u dawk li ġew maħtura għall-ewwel darba kkontribwew bil-ħidma tagħhom biex iwasslu l-messaġġ tal-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta lid-dijaspora Maltija. Dan għamluh permezz tal-midja soċjali, laqgħat attwali u virtwali, ir-radju u kitbiet fid-diversi newsletters tal-komunità Maltija.

Sadanittant il-membri kemm fuq bażi individwali kif ukoll bħala gruppi kienu ħolqa bejn id-dijaspora u l-Ministeru tal- Affarjiet Barranin u t-Turiżmu biex iwasslu talbiet, anke individwali, għall-għajnuna, suġġerimenti, eċċ. – b'uħud minn dawn jiġu saħansitra mtella' bħala temi ta' diskussjoni waqt il-laqgħa annwali tal-Kunsill.

Matul is-sena, il-membri tal-Kunsill kellhom laqgħat virtwali bejniethom, biex fost kollox jissuġġerixxu temi għall-aġenda tal-Laqgħa Annwali tal-Kunsill, kif ukoll biex jiddiskutu diversi temi u attivitajiet li jinteressaw il-komunitajiet Maltin li jgħixu fil-lokalitajiet tagħhom. Matul is-sena, il-membri tal-Kunsill għamlu kuntatt kontinwu mas-Segretarju tal-Kunsill u ressqu l-proposti tagħhom kif ukoll xi talbiet għall-għajnuna li rċevew mingħand xi individwi jew għaqdiet.

Wara l-aħħar laqgħa annwali, saret laqgħa virtwali bejn il-membri tal-Kunsill fejn bdiet il-ħidma fuq il-formulazzjoni tar-roadmap. F'ħafna każi l-membri kellhom laqgħat mal-Ambaxxaturi/Kummissarji Għolja ta' Malta għall-pajjiżi fejn huma residenti u filwaqt li ħadmu id f'id magħhom anke taw l-għajnuna tagħhom fejn meħtieġ.

Saru wkoll xi ħidmiet kemm individwali u kemm bħala gruppi minn diversi membri tal-Kunsill, fosthom:

- għajnuna fi ħtiġijiet ta' Maltin fejn jidħol il-kisba jew it-tiġdid tal-passaport, kwistjonijiet bankarji, ċittadinanza, proprjetà, eċċ.
- kompliet il-ħidma minn waħda mill-membri biex jixtered it-tagħlim tal-ilsien Malti billi ħadet ħsieb tikkordina diversi klassijiet tal-Malti mxerrda mal-Awstralja. It-tagħlim tal-Malti jsir kemm għal adulti kif ukoll Maltin tat-tieni u t-tielet ġenerazzjoni.
- ħidma mill-membri tas-CMLA, fosthom ukoll fil-Kanada, biex jissaħħaħ it-tagħlim tal-ilsien Malti, il-kultura u wirt artna.
- Iż-żewġ membri ta-Kunsill fil-Kanada kellhom sehem attiv fiż-żjara taż-żewġ artisti Maltin Andrew Pace u Andrew Alamango, li jieħdu ħsieb il-pjattaforma Magna Żmien Malta fil-Kanada. Il-proġett Magna Żmien qed jipproponi biex b'kollaborazzjoni mal-Maltese-Canadian Museum ta' Toronto, issir inizjattiva biex jiġu ppreservati memorji tad-dijaspora Maltija fil-Kanada. Dan billi jiġu diġitalizzati memorji awdjo-viżivi ta' Maltin li emigraw lejn dan il-pajjiż.
- Biex ikun hemm kollaborazzjoni bejn entitajiet Maltin u dak f'Wales f'diversi oqsma ta' riċerka u innovazzjoni.
- Fil-Kanada waħda mil-membri, flimkien mal-*Maltese Canadian Business Network Association* (MCBNA), kellha diskussjoni ma' rappreżentanta tal-Malta Chamber of Commerce dwar opportunitajiet ta' kummerċ bejn Malta u l-Kanada u l-possibilità li titwaqqaf Maltese Chamber of Commerce in Canada.

Membru tal-Kunsill, li għadha kif temmet it-terminu tagħha bħala membru f'Settembru 2024, ġiet irrikonoxxuta għall-ħidma tagħha fost l-emigranti Maltin fl-Awstralja billi ngħatat l-Order of Australia Award (OAM).

Fl-istati u r-reġjuni fejn ġew imwaqqfa l-Kunsilli Reġjonali, il-membri tal-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta, li huma inkarigati minn dawn il-kunsilli, żammu għadd ta' laqgħat li, fost kollox, servew biex il-membri tal-Kunsilli Reġjonali jkunu jistgħu jressqu l-proposti tagħhom għall-Aġenda tal-Laqgħa Ġenerali, jagħtu tagħrif dwar il-komunitajiet Maltin tal-lokal tagħhom u jressqu l-ħtiġijiet tal-istess komunitajiet.

Xi membri tal-Kunsilli Reġjonali marru lil hinn minn dan – pereżempju, f'Wales ġew organizzati diversi laqgħat u taħditiet li kienu miftuħa wkoll għal dawk il-Maltin tat-tieni, it-tielet u r-raba' ġenerazzjoni, li għalkemm forsi mhumiex ċittadini Maltin, xorta għandhom ċertu rabta ma' Malta. Fl-istess pajjiż, il-membru tal-Kunsill Reġjonali ta s-sehem tiegħu biex rappreżentati ta' Malta Enterprise u tat-Taqsima tal-Edukazzjoni jkollhom laqgħat ma' universitajiet u kulleġġi f'Wales fejn ġew diskussi t-tibdil ta' studenti (*student exchanges*), turiżmu skolastiku, u kooperazzjoni fuq proġetti bejn xi universitajiet minn Wales u l-Malta Further Education and Higher Institutions. L-istess membru ħa ħsieb diversi delegazzjonijiet Maltin li permezz tal-organizzazzjoni *The Wales Malta Initiatives* żaru Wales fuq diversi inizjattivi ta' kollaborazzjoni bejn entitajiet Maltin u dak f'Wales f'diversi oqsma ta' riċerka u innovazzjoni.

Sadanittant is-Segretarju tal-Kunsill u d-Direttur responsabbli mid-Direttorat għas-Servizzi Konsulari u Maltin li Jgħixu Barra kienu f'komunikazzjoni kontinwa bejniethom, biex tiġi kkoordinata l-ħidma li kienet meħtieġa fl-interess tal-Maltin li jgħixu barra minn Malta, fosthom bl-implimentazzjoni tad-deċiżjonijiet li ttieħdu fil-Laqgħa Annwali tal-Kunsill.

6. Konklużjoni

Hekk kif l-Att Nru XXIV tal-2024 – abbozz li jemenda l-Att dwar il-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta (Att XX tal-2011), ser jiġi fis-seħħ matul l-2025, qed jitħejjew il-pjanijiet sabiex ikunu jistgħu jiġu implimentati t-tibdiliet li ser jiddaħħlu permezz tal-emendi b'mod effiċjenti u effettiv.

Dawn l-emendi se jkunu qegħdin jiżguraw li jkun hemm numru akbar ta' membri fil-Kunsill, sabiex dan ikollu rappreżentanza ġusta u effettiva, u li tirrifletti aħjar id-distribuzzjoni ġeografika tal-komunitajiet tad-dijaspora Maltija kontemporanja.

Addizzjonalment, l-emendi se jkunu qed jaġġornaw u jżidu l-funzjonijiet u r-responsabbiltajiet tal-Kunsill biex jirriflettu l-interessi u l-ħtiġijiet tad-dijaspora Maltija tal-lum, li m'għadhomx għalkollox bħal dawk ta' meta twaqqaf il-Kunsill għall-Maltin li jgħixu barra min Malta fl-2011.